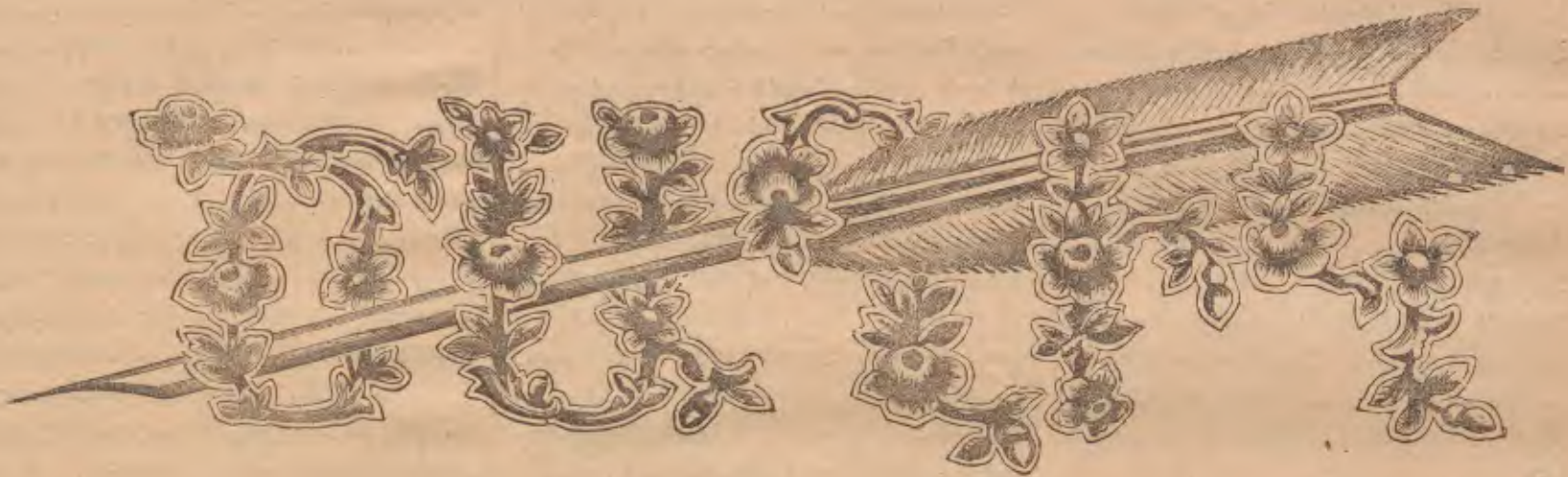

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեփար-
քի եւ Շաբաթ օրերն : — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրոս արծաթ : — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դրոս.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրոս.

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արտոնաւոր եւ Տնօրէն Անտոն Սափեան,
Ալանա Համամ, Բիւզիւկ Երկրորդ յայն երկրորդ յարկ Թիւ 9 :
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր :

ԹԻԻ 144 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՄԱՅԻՍ 18 ԶՈՐԵՓԵՍԵԹԻ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 28ԻՊ. ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Ազգային Սահմանադրութեան 28րդ
Տարեդարձի հանդէսն ըստ սովորու-
թեան պիտի կատարի Ազգ. Հիւան-
դանոցի դիմացի պարտիզին մէջ, որ
այս տարի նախընթաց տարիներէ ա-
ւելի չքեղ եւ զուարճալի երևոյթ մը
ստացած է հովանաւոր ծառուղիներ-
ընդմէջ փրաններով եւ ուրիշ պատրաս-
տութիւններով, ուր իւրաքանչիւր ոք
մտնելու համար պարտի 2 դահիկան
մուտք վճարել :

Հանդիսին Կարգադիր մասնախումբն
պատիւ ունի ծանուցանել Ազգին թէ
Հանդիսին շքեղութեան եւ ժողովրդեան
մանաւանդ ընտանեաց հանգստեան եւ
անդորրութեան համար ամեն կարևոր
միջոցներ կանխաւ ի գործ դրած է,
այնպէս որ ժողովուրդն ըստ ամենայ-
նի գոհ պիտի լինի :

Գեր. Տ. Հմայեակ Եպիսկոպոս Դի-
մաքսեան կիւրակէ առաւօտ հանդի-
սաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատու-

ցանէ Ազգային Հիւանդանոցի մատուան
մէջ ի ժամ 4 :

Յետ աւարտման Ս. Եկեղեցւոյ Գեր.
Պատարագիչ Սրբազանն՝ մեր Օգոստոս-
փառ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, Օսմանեան կայս-
րութեան եւ լուսամիտ Նախարարաց,
ինչպէս նաեւ ազգային բարերարաց
բարօրութեանն եւ թանկագին յիշա-
տակին համար դժբախտական աղօթք-
ներ պիտի մատուցանէ :

Ճաշը պիտի սկսի ժամ ճիշդ 4ին
Որբանոցին պարտիզին մէջ Ամեն. Ս.
Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ եւ
պիտի տեսէ մէկ ժամ. Սեղաններու
վրայ բաժակներու առաջարկութիւնք
պիտի ըլլան եւ ժամանակ ժամանակ
նուագածուկ ընտիր խումբ մը առաջ-
նորդութեամբ Պ. Թօնիի պիտի նուա-
գէ ըստ կարգադրութեան Մասնախում-
բին :

Առաջին սեղանը պիտի ընդունուին
Եկեղեցական Ս. Հարք, Ազգային պաշ-
տօնական մարմինք եւ ընտանիք միա-
սին ունեցող անձինք. Այս վերջինք պար-
տաւոր են ճաշէն մէկ քառորդ ժամ
առաջ պատրաստ դառնուիլ սեղանին
մօտ :

Յետ ճաշոյն պիտի սկսի հանդէսն
ըստ սովորութեան Հիւանդանոցի պար-
տիզին մէջ, ուր որոշեալ անձանց կող-

մանէ ատենախօսութիւններ պիտի ըլ-
լան :

Ըստ ժամանակացուցի Մասնախում-
բին՝ Ազգային եւ Եւրոպական ընտիր
երգեր պիտի նուագեն նուագաժողով,
որոց մերթ ընդ մերթ պիտի ձայնակ-
ցին Որբանոցի երգեցիկ սանունք :
Նոյնպէս պիտի նուագեն Տաճկերէն
երգեր, մանաւանդ նոր երգ մը, որ
վեջ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ անուան նուիրեալ է :

Սոյն ազգային հանդիսի բարեկար-
գութիւնն չխանդարելու համար՝ Մաս-
նախումբն հարկ կը համարի յայտա-
բարել թէ այն ազգային Ընկերութիւնք
որոնք այլ եւ այլ եղանակաւ Հանդի-
սին մասնակցելու փափաք ունին,
պարտաւոր են մինչեւ յառաջիկայ Ուր-
բաթ (Մայիս 20) իրենց դիւանին մի-
ջոցաւ ներկայանալ Մասնախումբին ի
Մեծ—Նոր Խան Հիւանդանոցի Գրա-
սենեակք եւ բանակցիլ այն պայման-
ներուն վրայ, որք Ընկերութեան մի-
անգամայն Ազգային հանդիսին կրնան
պատուաբեր ըլլալ :

Մասնախումբն աւելորդ չհամարիր
յայտարարել թէ որոշուած է իսպառ-
արգիւել նոյն օր Ընկերութեանց, Խոր-
հրդոց եւ այլոց կողմանէ շրջաբե-
րութեան ելած Գանձանակներն, Պը-
նակներն, եւ նուիրատուներն Հիւան-

դանոցի և Հանդիսավայրին մէջ, զի Հիւանդանոցն ընդհանուր Աղդին պատրասարանն ըլլալով նոյն օրուան հասոյթն ամէն տեսակէտով մի միայն Անոր Սեպհական իրաւունքն է:

Սեղանի տոմսակաց գինն է մէկ արծաթ մէծիտ, որք կը գտնուին Մասնախմբի անդամոց քով, Հիւանդանոցի Գրասենեակն և նոյն օրն Հանդիսավայրին դուռը: Հիւանդանոցի Պատուարժան Հոգաբարձութեան կնիքը և թիւ չը կրող տոմսակներն վաւերական չեն:

Հանդիսավայրին մէջ ոգեւորից բմպելիք գործածել բոլորովին արգելելու է իբրեւ անպատշաճ աղղային պատկառելի Հանդիսի մը: Գալով գործածելի բմպելեաց, իւրաքանչիւրին գինն թղթերու վրայ տպագիր նշանակուած և Հանդիսավայրին մէջ աստ անդկախուած է ի տես հասարակութեան:

Մասնախումբն ի դիւրութիւն հասարակութեան երկաթուղւոյ վարչութեան հետ բանակցելով կառավարեց երթևեկութեան համար ժամեր որոշած է, զոր մենք չաբաթ օրուան թըւով պիտի հրատարակենք:

Մասնախումբն՝ որ ի պատիւ Աղդ. Սահմանադրութեան և ի նպաստ Աղդ. Հիւանդանոցի հարկերաւոր անկեղոց և որբոց, ջանք և քիտոն չէ խնայած իրաւունք ունի փոխադարձաբար յուսալու Պատուարժան Հասարակութեանէն ո՛չ միայն նիւթական նպաստ այլ և համակերպութիւն այն կարգադրութեան՝ զոր Մասնախումբն տնօրինած է:

ԱՐԳԱԳԻՐ ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲ
(Կնիք Աղդ. Հիւանդանոցի)

16 մայիս 1888

Մեծ Նորխան Թ. 48, 49, 50

Կ. Պօլիս

ՄՇՈՅ ԱՐԿԱԾԸ

Բաղէշի պաշտօնական Թուրք լրագիրն՝ նախկին հրատարակութեանց հիմնովին հակառակ, հետևեալ ստոյգ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Մշոյ ցաւալի դէպքին վրայ:

«Ապրիլ 27ի գիշերը ժամ 7ին Մշոյ հայ-հռոմէական առաջնորդ Յովհաննէս գերապայծառի մասնաւոր բնակարանի պատուհանէն սանդուղով

ներս մտնուելով, վիրաւորիչ գործիքով առաջնորդը տասն տեղէ վիրաւորեց և նոյն պատուհանէն դարձեալ վար իջնուեր է: Մթութեան պատճառաւ առաջնորդը չէ կրցեր ճանչել վիրաւորող մարդը. բայց տեղային կառավարութիւնն եղելութիւնն անմիջապէս իմանալով, Վսեմ. կառավարիչ Լիվա Էօմէր Շէվքի փաշա անձամբ ելաւ փնտռել չարագործն, և խուզարկութիւնք յաջող արդիւնք ունեցան: Պատուհանին առջև արեան կաթիլներ տեսնուեցան որոց հետեւելով, խուզարկութիւնք առաջնորդեցին Մշոյ հայ վարժարանին դառատու Գէորգի տան առջև, և նոյն ինքն Գէորգ թեւէն վիրաւորուած վիճակի մէջ տունէն դուրս հանուեցաւ, և հարցաքննուելով, համարձակապէս յայտարարեց թէ առաջնորդին տան պատուհանէն գիշերայն ներս մտնելով, իւր դանակով վիրաւորած է զնա, աճապարօք ինքզինքն ևս թեւէն վիրաւորելով, և փախած է այն համոզմամբ թէ մահացու կերպիւ կրցած է վիրաւորել առաջնորդը: Գէորգ կրկնեց և հաստատեց իւր այս յայտարարութիւն, և քննութիւններն ամբողջացնելու և օրինաւոր պատիժն ի գործ դնելու համար ձերբակալեցաւ:

«Թէև ոճրին բուն շարժառիթներուն վրայ տեղեկութիւն չունինք տակաւին, բայց անտարակոյս վերադրելի է այնպիսի զգացումներու և ձգտումներու որք պարզ խորհրդածութեամբ մը կրնան հասկցուիլ. և նմանապէս աներկբայելի է որ հայոց աղղին պէս պարկեշտ և հանգարտաբարոյ ժողովուրդ մը զայրոյթով և նողկանօք պիտի յէ այս ոճրագործութեան լուրը:

«Կը լսենք թէ առաջնորդին վերքերը թեթեւ ու անվտանգ են:

«Անցեալները Միհրան Ամերիկեան անուն հայ-հռոմէական իւր ընկերներով յանդգնած էր գիշերայն Հայու մը տունը մտնել ծագեալ: Կրնայ խորհուիլ թէ Գէորգի գործն այդ դէպքին համար վրէժխնդրութիւն մ'է: Բայց գործին եղեռնական հանգամանքն և ոճրին պարագայներն և վիրաւորողին ու վիրաւորելոյն անձնական կացութիւնն ու ընթացքը շատ կարեւոր նշանակութիւն մը կու տան

եղելութեան: Գոհացուցիչ պարագայ մ'է որ բուն ոճրագործին ձերբակալմամբ տեղի չէ մնացած ոճիրն ուրիշներու վերադրելու, որովհետև այս տեսակ պատահականութեանց մէջ նորաձեւութիւն մ'եղած էր քուրդերուն վերադրել ամեն եղեռնագործութիւն: Բայց միշտ՝ ըստ սրբազան բանին՝ «Արդարութիւնը կը յաղթէ, և ոչինչ կըրնայ յաղթահարել զԱրդարութիւն»:

«Կը խօստանանք առաջիկայիս հաղորդել այս դէպքի վրայ մեր ստանալիք նոր տեղեկութիւններ, և առիթէն օգուտ կը քաղենք շնորհաւորելու համար Մշոյ Ասեմ. կառավարչին բանիբուն գործունէութիւնն և կրողին, ոյց ապացոյց են այս և նմանօրինակ պարագայից մէջ իւր բռնած ընթացքը»:

Ճիշդութեամբ զաղէթաւոր բազար էր թէսի կիւնքիւ նիւսիւնսինտէ Մուշ վագատայը միւլէլլիմէսի հազգընտա կիւյա մալիւմաթ վէրտիկի սըրատա, եինէ մէքուհիյէթ սաչմըշաւ օրթալըղա:

Իշպու վագատա հազգընտա կիւյա խուսուսի մէքթուպլարտան վէ եէնի կէլիշ եօճուլարտան մէվսուք մալիւմաթլար ալմըշմըշտա, Պիթլիս վիւյէթ կաղէթաւոր մէքալէսինին միւհթէվիլ յաթը տախի մալիւմաթը մէքքիւրէյէ հէման թէմամըլլա թէվաֆուք էթմէք. տէ տիր տէտիքտէն սօղրա, քէնտի ճիլվիթճէ իյճատքէրտէսի օլսն եաւան հավատիսաթընը տախի, Պիթլիս վիւյէթ վագէթաւորն մէվսուք միւհթէվիլ յաթը պալէասընա նէշը էթմիշիտի քի քէնտի եալանլարընը եիւղտէ պիրինին օլսուն վէրիլէն մալիւմաթլարտա էսէրի պիլէ եօգ սուր, Ֆաքաթ, պու ճէղուիթ վագէթաւոր հէրնէ եաբուս հազգը վար, գապահաթ էրմէնի միլլէթինին տիր քի պէօլէ մուղիլը պիր վարաղալէյէ բարայ վէրիս ալըեօր տա սոյէսինտէ կէշինտիլիյօր:

ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ՄԵՌԵԱԼԸ

(Նախորդ Բէնէն)

—Բոլոր գիտցածս սա է որ, երկու տարիէ հետէ այս արեւական երկրի մէջ կապրի, արեւմուտքն ըլլալու է իւր հայրենիքը: Կարելի է որ անդ շատ

աղմուկ կը լսէր, քանզի և ոչ մի Մարտի (նահապետ և ցեղապետ) չը սիրէր նա որչափ մենակեցութիւն, և կը բռնէր անոր անհաշիւ որպէս երբեմն բարերարն Պող, Լեւոն-Իսայի (Յիսուսի) առաքեալը:

— Բժիշկ է:

— Այո՛, հիւանդութիւնները կը դարմանէ, և, այնքան առատագութ է ինք, որ իւր ծառայութեանց փոխարէն բնաւ բան մը չընդունիր: Կը ճանչնայ այնպիսի տուններ և արմատներ որ մարդուն նոր կեանք կը պարգևեն:

— Իւր տունը բաց է ամեն անոնց ոյք կը տառապին:

— Իւր տունը: Ինչ կըսէք: Դուռը յաւէտ գոց կը մնայ: Իսկ հիւանդները տեսնելու համար ինք անոնց տունը կ'երթայ... Մահուան լռութիւն մը կը տիրէ այդ ամառաստան մէջ, իւր սրտին սիրած կիներն ալ չի ժպտիր երբէք:

— Եւ ո՞վ կընկերակցի նմա, երբնա բացակայ գտնուի:

— Աղախին մը կը պահպանէ զինքն: Ահ, սպիտակ կիներ յոյժ գեղեցիկ է, սակայն կարծեմ թէ հոս ցաւ մը ունի, — Սեւամարթը սիրտը ցցուց: Տարօրինակ տարածայնութիւններ կը շրջին անոր վրայ:

— Ինչպէս: Ինչե՛ր կըսեն:

— Իւր տէրը քննութեան նիրհման մէջ զայն ընկղմելու զօրութիւնն ունեցած լինելու է. և յայնժամ նէ ապագային քողին միջևէն կը տեսնէ և մարգարէական խօսքեր կ'արտասանէ: Կը հաւատան թէ այս կերպով զայն թեթեւ կրակի վրայ խորովելու պէս կ'ըսպաննէ: Այդ կիներն նորա զոհն է և կերևի թէ սատանին հետ հաղորդակցութիւն ունի նա:

Օտարականը ուսերը թոթուեց, բայց և այնպէս աւելի ևս բան հասկընալու յուսով ըսաւ սեւամարթին:

— Այդ պատմածներդ յոյժ ապշեցուցիչ են: Շատ կը փափաքիմ մօտէն տեսնել այդ տարաբաղդ կիներ: Եթէ հետաքրքրութիւնս գոհացնես, այս քսակը քուկդ պիտի լինի:

Էստա ընչաքաղց աչքերն արծապեց կաշիէ կլորիկ ու լեցուն քսակին վրայ, զոր օտարականը գրպանէն դուրս հանեց, սակայն նոյն պահուն իւր դի-

մաց գծերը կարկամեցան և խեղդուկ ձայնով պատասխանեց:

— Անկարելի է այդ Սէյտի, անկարելի է:

Այն ատեն օտարականը փաթառեցաւ իւր պուրնուզին մէջ, և ուրիշ խօսք չընելով կրունկը դարձուց:

Կարծելով թէ կը հեռանայ, էստա ետէն վազեց և դաւաճանի մը դողդոջուն ձայնով,

— Մէկ ժամէն, մրմնջեց, տէրս և իւր կիներ պիտի գան ամառանոցի պարտէզին մէջ ճեմելու, ապա պիտի երթան ըստ իւրեանց սովորութեան Կունդայի հովտին վրայ նայող քեօշկին մէջ պիտի նստին: Ուրեմն ձիով շարունակեցէք շրջիլ պողոտայն և պիտի տեսնէք զիրենք, բայց ձեր պուրնուզին մէջ լաւ ծածկուեցէք, որպէս զի զձեզ շրջագայող հաւաքի տեղ դնեն:

Ապա ձայնը մեղմացնելով, խափշիկը քանի մը խօսք խօսեցաւ օտարականին:

— Եւ Աւուհ, պոռաց յանկարծ ակնարկն երկնից դարձնելով, ահաւասիկ տէրս ալ կու գայ:

Փոշոյ մրրիկ մը արդարեւ կը բարձրանար հովտին ծայրէն:

— Փախէք, ըսաւ նշանացի շարժմունքներով, և զգուշացէք որ ձեզ չի հանդիպի: Թող Մարգարէն յաջողէ գործերնիդ:

Եւրոպացին թաւառներուն խորը մխեցաւ, ընդոստ անցաւ խրամէ մը և պարտասեւ ընկաւ:

Գ

Այս միջոցին էստա, որ իւր տէրը դիմաւորելու համար ամառաստան դուռը դիմել էր, երկվորը առնելով ախոռ կը տանէր:

Առանց սեւամարթին բարեն առնելու խորտ ձիաւորը մտեր էր այն բռնակութենէ ներս զոր գիտենք:

Մէտուտէ ընդ առաջ ելաւ նմա:

— Ուր է կիներ: Այս եղաւ առաջին հարցմունքը զոր ըրաւ իրեն:

Սեւաղախինը դուռ մը հրեց և շարժմամբ ցոյց տուաւ թէ տիրուհին անդ էր:

Ձիաւորը քանի մը քայլ առաջացաւ և ապշութենէ անշարժ մնաց ի տես իւր ամուսնոյն որ մարգարիտներով և իւր զրկած դիպակներով զարդարուեր էր:

Նաղելապէս հայերոյն մէջ կը նայէր:

Պահ մը դիտեց. ապա յանուանէ կոչեց զնա:

Ձքնաղ կիներ վազեց յուզմունքէ չիկնելով և նետուեցաւ նորա պարանոցը:

Ընթերցողը անշուշտ ճանչցած լինելու է Օլիվիէն, Լօնտոնի համալսարան անդամազնիք՝ որ այժմ պէտուինի հանդերձներ և երկայն մօրուք կը կրէր Դամասկոսի մէջ:

Մարք Ճօնսըն անուան ներքեւ խոյս տուեր էր այն երկիրն յորում վերստին կը գտնէր մանկամարդ կնոջ հետ, որ իւր աշխատութեան խուցին մէջ զարմանալի կերպիւ վերակենդանացեր էր:

Հոս ալ, իւր գիտական ուսումնասիրութիւնքը ի բաց լքանելու տեղ մոլեգին եռանդութեամբ կը շարունակէր, սակայն իւր բնաւորութիւն ալ միագնէր էր, Լօնտոնէ մեկնելէ հետէ, սպագայն իրեն անհանգստութիւն կը պատճառէր, որուն ինչ լինելը չէր կրնար ճշդիւ գիտնալ, առանց երեւութական պատճառի մտահոգութիւնք կը սպրդէին պղտոր ջրոյ նման իւր երջանկութեան պալատին մէջ: Յաճախ մղձկաւազ մը կը խանգարէր իւր նիրհը, կը տեսնէր որ մատներն են զինքը, կը լսէր իւր դատաւորներն ոյք կը հարցաքննէին և Տօլօրիտայի ծնողքը իրենց զաւակը յետս կը պահանջէին իրմէ, ապա, իւր անընթաց մէջ, կը նշմարէր ծուրկ ծուրկ եղած պատաններու փաթթուած խրտուիլակներ, որոնք մաթափ բազուկներն շարժելով կաղաղակէին իրեն, Դիականց գող, դիականց աւազակ:

Այն ցնորային տեսիլներ Օլիվիէն խորին մարդատեցութեան կը մղէին Կը փախչէր իւր կնոջ քովէն, կը ծեծէր իւր ծառայները:

Ինչպէս որ էստա ըսած էր օտարականին՝ Տօլօրիտա արեւամուտէն քիչ մը առաջ իւր ամուսնոյն հետ ամառանոցին ցանկապատն իջաւ:

— Ձեզ տեսնողը պիտի ըսէ թէ լացեր էք, ըսաւ մեկէն ի մէկ Օլիվիէ:

— Ոչ պատասխանեց նէ, չեմ արտասուեր:

Օլիվիէ գլուխը խոնարհեցուց և ըսաւ իւրովի, ինչպէս ուրեմն կրնամ

պահանջել թէ իմ խոնջեալ սէրս բաւական լինի իրեն : Այդչափ մատաղ հասակաւ , այդչափ գեղեցկութեամբ այս մենակեցութիւնը ինչչափ կը ծանրանայ վրան : Ես թշուառական մ'եմ :

Յանկապատին միջև բարձրացող արուեստաշէն բլրակի մը ծայրն հասան : Անդ զինքը պաշարող թաղծալից մը տաժմունքներն , ի բաց վանել վորձելով : Օլիվիէ աշխուժիւ վեր առաւ գըլուխը . տեսաւ որ կինը աչքերը հորիզոնի վրայ յառեր էր :

—Այդչափ մտադիր ի՞նչ կը դիտէք . հարցուց նմա :

—Սա ձիուն ոստոստուններուն վրայ կ'ըմայլեմ , ի՞նչ աղւոր կը թրոթէ :

—Արդարեւ , այլ ես աւելի ձիաւորին վրայ կը զարմանամ : Սա անշուշտ դամասկոսցի մ'է որ իւր նծոյգը կը մարդէ մերձակայ ձիարշաւի մը համար :

—Բայց տես , ոչ թէ կ'արշաւէ , այլ կը թռի : Աւասիկ արմաւենեաց ետն անհետացաւ :

Օլիվիէ և Տօլորիտա բլրակէն վար իջան և դնացին իրենց սիրական Բէօշկին մէջ տեղաւորիլ : Մտաւղատի կինը բազմոցի մը վրայ կիսովին ընկողմանեցաւ , Օլիվիէ ալ նստաւ նորա ոտիցն առջև , բարձի մը վրայ : Գուրգուրանք և գոռոզութեամբ կը նայէր իւր առջև ունեցած գեղեցկութեան հըրաշակերտին վրայ , և ոյր արեւելեան հագուստները աւելի ևս կը բարձրացունէին նորա շնորհքները : Բայց յանկարծ դառնակակիծ մտածումներ անցան իւր մտքէն , նախանձոտ երկիւղով կը հարցնէր ինքնին թէ , Արդեօք օրին մէկը այդ կինը չպիտի յափշտակէին իւր ձեռքէն :

Յանկարծ իւր մտածումներն ընդմիջուեցան ազիզորմճիչէ մը որ օգնութիւն կաղաղակէր :

Անմիջապէս ստք ելան և ցանկապատէն հարիւր քայլ հեռու պողոտային վրայ փուռած նշմարեցին այն հեծեալն որու քանի մը վայրկեան առաջ արշաւելը տեսեր էին :

Տօլորիտա գլուխը երկու ձեռաց մէջ ծածկելով , գունաթափ և յուզմունքէ սրտադող ընկաւ բազմոցին վրայ :

(Շարունակէ)

Ա Պ Ս Ի Լ Ի Ք

Միսաֆիր ումուտը ունեւ եւմէզ , պուտուղունու եէր տուրպը մէսէլի կիպի , պիզ տախի պու ալէմի ֆանիտէ միսաֆիր օլտուղումուղտան , իւմիւտ իլէ եաշամագլըղըմը թապիի տիր : Հալ պու քի ինսանըն հէր ումուտը կէլիպ չըգմայր , վէ իշտէ պու սէպէպ . լէ բէք չօք զէվճ ու զէվճէ մապէյնին . տէ եէվմի ուֆաք թէֆէք մուարազալար հասըլ օլուր :

Պու գապիլտէն օլարաք աթիտէքի վագտայը պիր նիւմունէ օլմագ . իւզըլէ թարիֆ էտէլիմ :

—Կոմիտաս աղա , եա շու էվտէն չըգալըմ . եա էվ սահապընա սէօյլէ Տէրքօլ սուեունու ալաճաքսա պիր սահաթ էվէլ ալսըն :

—Ալաճաք , Գաթիկ տուտու , ալաճաք , պիր ապ սապըլըլ օլ :

—Աման սէնտէ , քէնտի նշանըսընը պիլէ տէօրթ սէնէ տիր ալմանօր , նէրտէ գալտը քի էվէ սու ալաճաք :

—Պէ ճանըմ , շիմտի գալգալըմ նէյէ էվէնմէտօրսուն տէյի թաղիրմի էտէլիմ . տիւնեանըն սօնունա գատար պու էվտէ օթուրմաեաճաղըզա , պուն . տան չըգտըղըմըզտա սուլու պիր էվէ կիսէրիզ :

—Հա քի նէմտէն հաստա օլալըմ :

—Սուլու տէրսէմ , սանքի իշինտէ Տէրքօլ սուեուն պուլունսուն . հէմպէնիմ ասըլ ֆիքրիմ , Թարապաշընտա . քի արսամըղըն իւստիւնէ կիւզէլճէ տէօրթ պէշ օտայը պիր էվ պաշլաւաք տըր , եաքընտա պիր ումուտում վար իշալլահ օլսուն տա . . . :

—Բիւթիւն ումուտըլա կիտիտօրուզ հանի տէտին քի թիւճճարըն պիրի Պաթումտան պիլմէմ . քաշ պին սանտըղկազ կէօնտէրէճէք , սէն տէ եիւզտէ պէշ գօմէսիօն ալաճաղըտըն տա կէօ . եա պանա ֆիստան մանթօ եաբաճաղըտըն :

—Կազ բարա էթմէտօր , պէն նէ՞ եաբայըմ :

—Վայ պաշըմա քի կազ սաթըլաւադտա պէն տէ ֆիստան կէյէճէյիմ . հանի շու չիֆթիլիք սաթըլաճաղըտա իքի եիւզ լիրա թէլլալըդ ալաճաղըտըն Սարը եարա եաղըղա կիտէճէյիտիք :

—Ագաի օլաճաք , ալըճը ճայտը ,

եօքսա չօքտան քէօյէ կիթմիշ իտիք :

—Պու հէփ ագաիլիքէր պիզմի բասթ կէլիր . պաշլալարըն էրքէկէրէ նասըլ եաբարլար պիլմէմ , չէօյլէ պիր էանաֆ , կիւզէլ կիւզէլ կիւնիւնիւ կիւն էտէյօր :

—Էյ պիզ տէ կիւնիւմիւղիւ կիճէ էթմէտօրուզ ա , Ալահա շիւքիւր նէն էքսիկ տիր :

—Հանէլ չէյիմ թամամ տըր քի . տուր իստէրսէն էքսիկէրիմի պիր պիր սէօյլէնիմ տէ սէն տէ սայ :

—Իշտէ էվէլա պու լագըրտըլարըն պիր էքսիկիք տիր սանա , գուսուրունու արթըգ նէ՞ սոյաեղմ :

—Պագնէ ալօղաթճա լագըրտըլար էտէր պանա . նշանըլ օլտուղումուղ վագըլթ պէօյլէմի իտի սէյին սէօյլին . . . հանը , բայթօնլարըմ գաբուտա պէքլէեէճէքէր իտի , երլըքըլարըմ գարչըմտա տուրաճաքլարըտը , գօսթիւմլէրիմ Բարիստէն կէլէճէքէր իտի , սէնի մութլու էտէճէյիմ Գաթիկ տէտի . եին պօմըլըտը :

—Նէ եաբայըմ , ումուտ էթտիմ քի պէշ օն տէֆա չըմէնտըֆէրին պէօյիւք բիանգօսու պիզէ չըգար տա եաբարըլ տէյի . ագաի կիթտի չըգմատը , պէնիմ գապահաթըմ վալըմ :

—Պաշլալարընա չըքաեօրտա սանա նէյէ՞ չըքմաեօր :

—Վայ , վայ , վայ , բիլանքօնուն մագինսալլա կիտէյիմ գալկա՞ մը էտէյիմ :

—Պիլմէմ ճանըմ , մութլադա պիւզիմ իւստիւմիւղտէ պիր ագաիլիք վար :

—Օլմամըլ օլտա պիլէ սէնին պու ագաիլիին էլվէրիք . սապըլըլ օլ պիրաղ իշտէ պիր իշ վար կէլէճէք հաֆտա մութլաք օլաճաք , կէնիչէ չըքարըլ արթըք :

—Իմ պիլիր կէնէ նէ՞ պօշ ու մուտ :

—Պօշ ումուտ տէյիլ , Մարսիլեատան թիւճճարըն պիրի մէքթուպ եաղմըշ , աֆիյօն թօփլամաք իշին գօմէսիօն վէրիյօր , պին լիրա տա ալմանս կէօնտէրէճէք , կէլէճէք փօստա բարալար կէլիր . . . Գաթիկ պու իշտէն պէօյիւք քեար վար , օն պին լիրալըք պիր սրէքիւլասիօն տըր :

—Կոմիտաս աղա , պանա մութլաք պիր Գուրէ ալաճաքսըն , տըշարըլ չըքաեօրսամ պիրա առապաշընա պինմէյէ ութանըյօրում :

— Էօյլէ բէք աճելէ գիպարըք իս-
տէմէզ, կիտեճէք եհերինէ պիր իքի
այ տահա եիւրիւյերէք կիթ տէ, իլ-
քին շու էվիմիդի եաբալըմ :

— Էվ եաբարընճաւտս դատար պահէր
պէն տըշարը չըքմաեաճաղըմ, պու-
դատար վիզլեթալարըմ վար, շէյլերիմ-
վար :

— Ճանընք սէվէրսէն Գաթիկ կէնէ
ագսիլիյէ պաշլամա, տահա օրթատա
ֆօլեօք, եոմուրթա եօք մասրաֆ
գաբուլարը աշմաեա պաշլատըն :

— Իշտէ տէյօրսուն քի կէլէճէք
հաֆտա պին լիրա վար կէլէճէք տէյի :

— Պին լիրա վար կէլէճէք ամա,
թիւճճար եազմըք քի աֆիօն ալ տէյի
արապա բայթօն ալ տէմէքօր :

— Էղաճըլարտա գըթըլըզը վար,
պիր բարչա աֆիօն ալ կէօնտէր :

— Իքի տիրէմ շէյ կէօնտէրսէք էլ-
վերիւր տէյիլմի . . հէմէն Սլլաճ ագըլ
վէրսին պաշլա շէյ տէմէմ :

— Ճիյերիմ . . հէմէն բիւթիւն էր-
քէքլէր ագըլը տըր, պաք էրմէնի
վարդապետլէրինտէն պիրի եազմըք քի
պիր էրքէք տարտա գալըրսա գարը-
սընա ագըլ տանըշմալը :

— Օ վարդապետ հէր գիմ իսէ կէօ-
րիւնիւր քի գարը ագըլընըն պիրի տիր
շիմաի պէն սէնին ագըլընա ույսամ,
կէլէճէք պին լիրայը թէքմիլ աթա,
արապաեա, սիւսէ, սալթանաթա վէ-
րէճէքտիմ :

— Պու արա օտանըն գաբըսը աշը-
լարաք պէպէմէ իշէրի կիրտի :

— Նէ տիր օ Սօֆի :

— Մաղազանըն համալը կէլմիշ, ա-
ղայը կէօրմէք իստէքօր :

— Սէօյլէ եօքարը կէլսին :

— Պիրազ սօղրա համալ օտատան ի-
շէրի կիրտի :

— Նէ վար կիրակոս նէյէ կէլտին :

— Աղա Մաուլախտան մը, Մար-
սուանտան մը պիւթիլըրմ պիր թէլ-
ղըրաի կէլտի տէ մաղադատան վէր-
տիլէրքի պուրա կէթիրէմ :

— Վէր պաղալըմ տէյերէք Կոմիտաս
աղա թէլէկրաֆը աշքալ օգուտուղըն-
տա բէք ֆէնա կէօյիւ գըրըլտը. Գա-
թիկ տուտու հէեճճան իլէ սօրտու :

— Նէ, պիր ֆէնա խապէր մի կէլտի
Կոմիտաս աղա :

— Պուեուրուն . . ալ բայթօնու տա
օթուր աշաղը :

— Նէ վար . նէ օլմուշ քի :

— Նէ օլաճաք քի, Մարսիլեատա-
քի թիւճճար էօլմիւշ :

— Տէմէք արթըք աֆիօն իստէմէ-
քօր :

— Շու խըսըմըն արապընտա սէն տէ
պէնի չըլտըրթա, էօլմիւշ առամ աֆի-
օնու նէ՞ եաբաճաք :

— Նալլէթ օլսուն, պու նէ այգըռը
ագսիլիք, բարաեք կէօնտէրտիքտէն
սօղրա էօլէյիտի օլմաղմըլտը :

— Էյ նէ օլուր ըտը :

— Նէ մի օլուրըտը. պէն տէ պուն-
տան գաբըլըք թէլէկրաֆ վուրուրը-
տըմ քի սիդէ էօմիւր Կոմիտաս աղաւտա
էօլտիւ տէյի, պին լիրա պիզտէ գա-
լըր ըտը :

— Սանա տօղրուսունու սէօյլէյիմ մի.
պիզիմ էն պէօյիւք ագսիլիլմիդ, պիր
պիրլմիզլէ էվլէնտիլիլմիդ տիր տէյերէք
Կոմիտաս աղա էվտէն տըշարը չըքտը :

ԿԻՃԷ ՍԵՖԱ ԼԱԲԱՍԸ

Բարիսին մէշհուր գիմեակիրլէրին-
տէն Մօնսիէօ Ֆէպիւս Գարբէնին թէր-
թիպ իյլէտիկի թահտա գուրուլարընը
թէքմիլ մահվ իտէր մուալիճէ :

Իշպու մուզիւր հայվանճըղար պիր
քէրէ պիր եհրտէ բէյտա օլուրլար իսէ
պունլարտան աղատէ օլմագ չիմոյլէ
տէկին միւմքին օլմամըշիտի, ֆիլվագը
պունլարը գըրմագ վէ մահվ իթմէք
իլին բէք չօգ իլաճ վէ թէտպիրլէր
իճրա իտիլմիշ իսէտէ, հիշ պիր մուհա-
սէնաթ կէօրիւմէմիշ տիր պու անէ
տէկին :

Իշպու Կիճէ-ՍԵՖԱ ԼԱԲԱՍԸ թահ-
տա գուրուլարընը գիւլլիւյէն մահվ ի-
տէր վէ իսթիմալի տալի բէք սուհու-
լէթի տիր . շէօյլէ քի թահտա գու-
րուսու էմարէլի արալըղարա վէ քէ-
նար գէօշլէրէ, մէղքիւր լաբատան
ճիւղի պիր մգտար սիւրիւլտիկիւ հալ-
տէ թահտա գուրուլարընը թօհուճու
իլէ մահվ իտէր վէ պաշկա հիշ պիր
շէյէ զիյան վէրմէզ :

Իշպու Կիճէ ՍԵՖԱ ԼԱԲԱՍԸ էկէր
գաթըլանըր իսէ պիր մգտար սիւրքէ
տօլտուրուպ եինէ սուլանտըրմալը :

— Պէ հէր թէնէքէ գուլթուսու պիր
շէյրէկ մէճիտիլէեէ տիր :

— Սաթըրը Պահճէ գաբըսընտա Գէօր-
րիւնին գարչուսընտա Գիւլիւքեան
պիրատէրլէրին 77 Նօմէրօլու էճղա-
խանէսինտէ վէ եինէ պիրատէրլէր մու
մայլիլհիւմին Պէյ օղլու տօղրու էօլ-
ունտա 168 Նօմէրօլու էճղախանէսին-
տէ :

ԲԺԺԿԱԿԱՆ

Ընդհանրապէս կանայք՝ եթէ հի-
ւանդ չըլլան իսկ՝ դէթ հիւանդ մը կը
գտնան դարմանելու համար լսիչիլին
տանելու : Ինչպէս որ առջի օրն Ասա-
նէթ հանըմը դրացիոյն՝ Վառիկ տու-
տուին ըսաւ :

— Վառիկ տուտու հայտէ չօճուլդ-
առ, ես ալ Մաննիկս իլէն Սղաւնիս
առնեմ, այս օր սա նոր եկող հէքիմին
մէյ մը երթանք ցուցնենք : Օղաբեր
հանըմն ալ կու գայ, զալալըն տղուն
հալը բէք եաման է :

— Հապա՛, ես ալ օրտեփանս մէյմը
ցուցնեմ :

— Ինձի մնայ նէ սա տէմի էղա-
ճիին մէյմը հարցունենք քի ընտօր հէ-
քիմ է . գիպար, նաղիք տղայ մնէ ա-
նիկայ :

— Հայտէ երթանք հարցունենք :

— Գուղում աղաս, քեզի պան մը
պիտի հարցունենք, սա քէօշլի տու-
նը նոր հէքիմ մը եկեր է կըսեն կոր,
աճապա ընտօր է, վարպետ է :

— Ձեր հիւանդը ի՞նչ բանէ կը նե-
ղուի :

— Ձէ փառք Աստուծոյ նեղուելու
պան չունի, սալթ հիւանդ է :

— Հիւանդութիւնը ի՞նչ է :

— Ինչ պիտի ըլլայ, աշկին խաբա-
խին տակը կարմիր կունտ մը ելեր է,
ալ հէքիմ չմնաց տարի, պիր թիւր-
լիւ ֆայտա մը չեղաւ :

— Հա՛, ատոր համար պէտք է որ
ակնաբուժի մը երթաք :

— Աննա փո՛ւշը վով է քիմ :

— Սէքի բժշկի մը ցուցնելու ես :

— Աս մուլթախա սատէ աշկի չեն
նայիր ա . հէքիմ խըմին ամենական
իլլէթներէ կը հասկընայ հէպէթ :

— Ոչ, այդպէս չէ, ամեն բժիշկ
իւր մասնագիտութիւնը ունի . բժշկու-
թեան պէս ընդարձակ գիտութիւն մը
մէկ գլխու գործ չէ :

— Աս ալ նոր կը լսեմ կոր . էյ հի-
մա սըվոր աշկին համար որի՞ երթամ :

— Ուղղակի տօթթէօր Աճէմեանին :

— Վույ հէմէն խերիկդ տեսնայ
մարդը, եանի բէք մենձ պօյէն աղէ-
կութիւն էր աս ինձի :

— Մաննիկիս ալ միտէն իլէ պաղըր-
սախները կը ցաւի, կերածը սինտիւ-
միշ չկընար ընել, ինչ ուտէ նէ վեր

կու գայ, փորն ալ տալուի պէս է. աճապա կէլինճի՞ք է կըսես:

—Ամենին. այս կարգի հիւանդութեանց մասնագէտն ալ Գոթթէօր Ասլանեանն է որ Բերա կը բնակի, հոն դեղագործներուն հարցուր, քեզի տունը ցոյց կու տան:

—Շնորհակալեմ, Աստուած կէնճարեղ պահէ, Աղանիճայիս ալ պողա. զին ծակը իւֆիւնէթ մը կայ, քիթին ծարն ալ տայիմա կարմիր է, մաեասըլ է ըսին:

—Ձեմ կարծեր, այս հիւանդութեանց մասնագէտը Գոթթէօր Ասլանեանն է անոր տար:

—Ախ օրդի իմին տէրտըս հի՛շ մէկ տէրտի չըլմանիր, Ստեփանս գիշերը էրածին մէջ վախնայ տէ, հեռուներ ըլլայ կէշերու հիւանդութիւն էկաւ մախսըմիս վրայ:

—Ստեփանիկ աղադ. քանի՞ տարուէ քի:

—Էյ իշտէ տասնը վինը նոր լմըն. ցուց տահա, քուզումաղաս, աճապաս կռող ելլալու իլլէթին էրպապը վով է:

—Այդ կարգի հիւանդութեանց մասնագէտն Գոթթէօր ճէլալեանն է, ինձմէ յատուկ բարեւ ըրէք անոր տարէք:

—Տաճիկ է ատ մարդը:

—Ոչ հայ է, բայց դէմքը քիշմը հրէայի կը նմանի:

—Ինչ ըսեմ օրդտի, Աստուած պանիդ կործիդ. հէմէն աջողութիւն տայ, հող պունես օսկի կտորի:

—Գա կը նայիս Ասանէթ հանըմ, ամենական հիլլէթներուն զատ զատ հէքիմ կայ եղերտէ մենք խապար պիւլէ չունինք եղեր, սօրուճու օլ քի պիլիճի օլասըն կըսեն նէ իրաւ է եղեր, թէվէքէլլի չեն ըսեր քի՛ էքմէյի էքմէքճիտէն ալ պէշտէ պաշ վեր:

—Տուտուներ, քանի որ այս տեղեկութիւնները ձեզի ճշտութեամբ տուի, կը խնդրեմ որ դեղագործները իմ խանութս շինել տաք:

—Կըլխունուս վրայ եսվրում, արթըլս օլտուխճա ճանչորեցանք, զայն պաշխա խանութ կը տանինք, հէլ պէթտէ քիմ քեզի պիտի պերենք, շիմտիլիկ մնաս բարով:

Երթաք բարով ըսաւ դեղագործը և տիկնայք մեկնեցան դեղարանէն:

Ինչպէս որ ազնիւ ընթերցողք հասկցան, ամեն հիւանդութիւն ունի իւր մասնագէտ բժիշկն ուստի հիւանդութեանց տեսակին համեմատ պէտք է մասնագէտ բժշկաց դիմել, առանց կարեորութիւն տալու փայլուն անուններու:

Տասնութ

ՀԷՔԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Պու արա Ստանպօլտաքի Գոթթէօր լարըն տիփլօմալը օլուպ օլմատըլարը կիւնլիւք մէսէլէ օլմուշ իսէ տէ տիկէր էսնաֆտան պուլունուպ տա հէքիմլիք էտէնլէր հագգընա հիշ պիր լագըրտը էտէն եօգ: Պու դըսմ հէքիմլէր բէք չօղալմը օլուպ, աչք սաչք ֆըքարա ահալինին իչինտէ՝ ատէթա ճէլատըրը էթմէքտէ տիրլէր տէսէք, միւպալէադա սէօյլէմիշ օլմայըլ:

Պագըլարըն իթիգատընճա պու Գոթթէօր Սանկրատօլարըն իչինտէ էօյլէ ուստալարը վարըմը քի՛ էսասէն հալէա պսլունամայան հէքիմլիյի, տիպլօմալը Գոթթէօրլարտան պին գաթ էյի պիլմէքտէ իմիշլէր:

Իշտէ պու գապիլտէն օլարագ, Պէյ օղու թարաֆընտա պու կիւնլէրտէ պիր հէքիմ վարդապետ թէօրէմիշ վէ էկէր գատընլարըն սէօղիւնէ իթիմատ էտէճէքսէք, էօյլիւլէրի պիլէ տիրիլթիեօրումուշ. պունա ինանմաեանլարալթիտէքի միւքեալէմէյի օգուսունլար:

—Սուրբիկ տուտու մատմաղէլ Սօֆի ֆայտա կէօրտիլ հէքիմ վարդապետտէն:

—Գա նէ՝ սէօյլէեօրսուն, օնուն աղատլամասը տըր, թէքմիլ հէքիմլէր էլ չէքտիլէր քի արթըք եաշամաղ պու տէյի. Յիսուսումա գուրպան օլայըմ, վարդապետ էլինի իւստիւնէ գօյտուղու կիւն էյիեէ տէօնտիւ:

—Մատմաղէլ Սօֆի, հաստալըղըն նէ՝ իտի, նէ տուեարըտըն:

—Նասըլ սէօյլէյիմ էֆիմի տուտու տուրուպ տսւրտուղում եէրտէ եիւրէյիմ պիրտէն պիրէ գաբանըր ըտը, նութգում թութուլուր լագըրտը էտէմէլ իտիմ, հանկը հէքիմի կէթիրտտիք իսէ պիր թիւրլիւ հաստալըղըմ աղնաեամատլար, սօնունտա պու վարդապետ իւստիւնէ ալտը քի պէն էյի էտէրիմ տէյի, չօք շիւքիւր օն պէշ

կիւնտէն պէրի սէճէրէլի ըհաթըլըք տուեաեօրում:

—Պէնտէ շու եանըմըն աղըրսը իչին քէնտիմի պիր կէօթէրէճէյիմ տմա, նէ պիլէյիմ պաղըլարտա տէ. Գոթթէօր քի խըվըր զըվըրըն պիրի տիր:

—Աման սէնտէ, խըվըր զըվըրըն սանա նէ՝, գա պէնի էյի էթսինտէ, էլ ալէմ նէ իստէրտէ սէօյլէսին:

—Պու վարդապետ նէ թարաֆտա օթուրուեօր աճապա:

—Պու կիւն վիզիթասընըն կիւնիւ տիր շիմտի նէրտէ իսէ պուրաեա կէլէճէք տիր, քէնտիլի կէօթէրէրսին:

—Ինանըրսան պու բէք խայըրըլ օլտու, վիզիթասընա նէ՝ վէրիեօրսունուղ:

—Նէ վէրիսէն աղտըր տէմէլ, ալէսէվիյէ եարըմ լիրա վէրիեօրալը տմա, պիլ թէքիթսիլիլ տէ պիր մէճիտիյէ վէրիլիմ, արատա պիր գաշամաք էտէր բարա տա վէրմէգսէմ թընմաղ, պիր կէօրսէն գըղ գարտաշ, հիշ տէմէգսին քի վարդապետ տիր:

—Էվլի կիւն Ուսկուք տուտու նուն էվինտէ լագըրտըսը օլուեօր ըտը տա քիմ իտի տէտիքի, սէճէրէլի կիւզէլ անատան օտղմա պիր քէօր գըղ վարըմը, պու հէքիմ վարդապետ պիր հաթթանըն իչինտէ կէօղիւնիւ աշմըլ:

(Շարունակէլ)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԾԻՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻ

Յ. Հ. ճէճիգեան էֆէնտիի սոյն յոյժ հետաքրքրական և հրահանգիչ ընտիր թարգմանութիւնն որ արդէն հրատարակուած է մաս առ մաս «Բիւրակն»ի մէջ, այժմ աւարտած լինելով բազում ընթերցասիրաց թախանցանօքն եւ վերստին զգուշաւոր սքազրուութեամբ եղած է առանձին գրքոյկ մը որ երեք հարիւրէն աւելի երեսներէ կը բաղկանայ:

Գինն է 6 դահեկան:

Շատ գնողներու համար զեղչ կը լինի. կըգտնուի ամեն Հայ գրավաճառներու քով, և նաեւ Զրավաճառ Պօղոս աղայի խանութն, ի Պահճէ Գափու կամուրջի գլուխ:

Տ Օ Դ Թ Է Օ Ր

Օ. ԳԱԲԱՄԱՋԵԱՆ

Տօգթէօր Օննիկ, Կ. Յ. Գարա-
մանեան էֆ. որ ուսումնասիրած է մաս-
նաւորապէս ներքին. մորթային և կա-
նանց հիւանդութիւններն սլաթիւ ու-
նի ծառայանել Արգոյ հասարակութեան
թէ՛ Նիւանդ կ'ընդունէ՛ ամէն օր Նէնի-
Գարու Ա.-Պոյաճըլար փողոց 40 թիւ
իւր տան մէջ և կը գտնուի ամէն չո-
րեքշաբթի և չորաթ օրերը ժամը Յնէն
վերջը Պահճէ-Գարու Զալդեան Պօլոս
էֆէնտիի դեղարանը :

Ձրի խորհրդակցութիւնը ժամը Յէն
Յ. ամէն հինգշաբթի իւր բնակարանը և
երեքշաբթի օրերը Նսայեան Ճիւանի
էֆէնտիի դեղարանը ի Սամաթեայ :

— 268 —

— Պաշտօն ունիմ զքեզ աղային քովն առաջ-
նորդելու, ուստի ետեւէս եկո՛ւ :

Ձեզ կը հետեւիմ, ըսաւ Նիկոլ և ուղեցոյց
եէնիչէրին հետ ապարանին գլխաւոր սան-
դուխէն վեր ելան. ընդարձակ դահլիճի մը
վրայ բացուող բազմաթիւ սրահներու դռներէ
միոյն առջև կեցաւ ուղեցոյց եէնիչէրին և դրան
ճարմանդը դարձնելով ներս մտաւ դուռսը թող-
լով զՆիկոլ. վայրկեան մը յետոյ Նիկոլի տունը
հրաւերի եկող հաճին դուրս ելաւ և Նիկոլի
նշան ըրաւ որ ներս մտնէ :

Սրահին ճիւղ մէջտեղը չքեզ բազմոցի մը
վրայ ընկողմանած էր Գապագճի օղուն, իւր
քովը ծնրագիր նստած էր Երեսունմէկերու խըմ-
բին Աշճի պաշին : Գապագճի օղուն յիսուն
տարեկան հազիւ կար, միջահասակ և քիչ մ'ալ
դեր մարդ մ'էր սա, գլուխը բոլորովին քերծը-
ւած և գլխու թարփոյը քիչ մը առջև հակած
ըլլալով, ետեւէն լերկ գլուխը կիսով չափ կե-
րկէր, աչքերը փոքր բայց շողուն էին, ճակա-
տը փոքր ինչ դուրս և սև յօնքերը լայն գիծ
մը յօրինած էին կնտակ ճակտին վրայ, այս
մարդուն դիմագծութիւնը նշանաւոր ձիւք մը
չէր արտայայտեր, միայն աչացը աղօտ փայլու-
նութիւնը վայրագ բնաւորութիւն մը կը յայտ-
նէր :

Նիկոլ խորին ակնածանօք յառաջանալով

ՔԻԻՉԻՔԵԱՆ ՊԵՐԱՏԵՐԼԵՐ

Տ Է Պ Պ Օ

26 Սթանպօլսու, եէնի Ճամփե 26

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ ՔԵՕԲԵՐԻԼ քարշըսընտա — 77

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ Տօղրու եօլտա — 168

Մէղքիւր էհլախանէ վէ սրէչար տիքքեանլարընտա միւթէառախտ
վէ էնվայի թէրքիպաթը քիմեկվիյէ վէ էնզա վէ մուալէճաթ վէ ալէա-
թը ճէրրահիյէ, վէ լէաճիւն լասթիք իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ
ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղլար, վէ Պրանսրղ վէ Ինկի-
լիղ էնզալարը, սօլֆաթօնուն էն ալէա ճիւնի, եէրլի վէ էնէպի մա-
տէն սուլարը, ֆօթօլըաֆճըլար իչիւն թէրքիպաթը քիմեկվիյէ, Պրտօ
չարապլարը, քօնեաքլար, էնվաի իչիլիէր, դօգուլու սապուլար, նէ-
ֆիս բուտրա, օ տր Գօշօնէր, սաչ սուլարը, տիւղկիւնլիքլէր, վէ ըս-
բէչարլար իլէ քիմեախանէլէրէ մախսուս ճամ դապլար վէ ալաթ ու է-
տէվաթ մէվճուտ օրուլ, թօրտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուլթ օլունուր :

Քէզալիք մէզքիւր տիքքեանլարտա մուայէնէի թըպլիյէ տախի
իճրա օլունուլ, պունա մախսուս օտալար վար տր կէճլէր աչըք տըր
Ձէյլ. — Պիլիլիլէ էնզա վէ էվթաամրղոն էն ալ' ո ճիւնտէն օլտու
ղունու վէ բէք էնվէն ֆիյաթլա սաթըլտըղըն Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ
աղ գէթու էնայիլէ իւն ու պէյան իտէրիլ :

— 265 —

Դրան դէմը մերթ ընդ մերթ երեցող ըս-
տուերը դարձեալ կանգնեցաւ. այս եկողներն
պարզ ժողովականներն են ըսաւ ինքնին, լաւ
գիտեմ թէ Բագարատ մինակը պիտի դայ, ե-
թէ դժբաղդութիւն մը պատահի իրեն երբէք
չը պիտի մխիթարուիմ. . . արդեօք պիտի ան-
սայ ինձ երբ չուզեմ թողուլ ներս մտնել : Ձեմ
յուսար, կարծեմ աւելի խելացութիւն է փո-
խանակ հոս սպասելուն ներս մտնել և եթէ Բա-
գարատ դայ հսկել նորա վրայ, ըսելով դէպ ի
ապարանին դուռը յառաջացաւ և երկու ան-
գամ զարկաւ դրան :

Խռպոտ ձայն մը ներսէն հարցուց .

— Ո՞վ է այն :

— Արքեպիսկոպ, պատասխանեց անծանօթը :

— Անէծք գլխունուն, ըսաւ ներսէն ձայնը :
Եւ դուռը կիսովին բացուելով Սրսէն ներս
մտաւ, զի այս անծանօթը նոյն ինքն Արսէնն
էր. ներսը գտնուող նրբանցքէ մը յառաջանա-
լով՝ որ կամարէն կախուած երկու կանթեղնե-
րով փոքր ինչ լուսաւորուած էր, ներքնագա-
ւիթը մտաւ. անդ երկու պահակ եէնիչէրիք
կեցած էին. երբ Արսէն ասոնց մօտեցաւ պա-
հակներէն մին գոչեց :

— Ո՞վ է այն :

— Սրահապետ, պատասխանեց :

— Բարի ժամանեցաւ. յառաջ անցիր և աջ
կողմը սանդուղէն վար իջիր :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Քառամեայ Տեղեկա. Հոգարձութեան

Ս. ՓՐԿՉԻ

Ազգային Հիւանդանոցի

(1883 յունվար 1 — 1886 դեկտ. 31)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ազգային յիսնամեայ նկարագիր

Գրեց. ԲԻԻԶՍՆԴ ԲԵԶՍՆ

Սոյն երկու հրատարակութիւնք 'ի միասին կը վաճառին ի նպաստ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին, ի դին մէկ քառորդ Օսմանեան ոսկի:

ՅԱՆՎԱՐԻ

ՅԱՆՎԱՐԻ

ՅԱՆՎԱՐԻ

Օննիկ Մ. Գրականըճեան Ռուբէն Պաղտատեան վէ Շիրաքեանը լրագրութիւն ա հալիէ իրան էտէրէր քի, պու աէֆա Պէյ. մղունտա ճատտէի քէպիրէտէ Ն. 176 (Նէնի թէաթրօնուն իթթիսալինտէ) եէնի պիր չէօպէ տչմըշտըլար, հէր նէվ միւճէվէրաթ վէ սայիրէ, ալթըն կիւմիւշ սաաթ վէ գօրաօնլար, զարիֆ շալ պրօշլարը վէ մէ. աայլեսնլար զաեէթ էհվէն ֆիեաթիլէ սա. թըլըր, հէր նէվ թամիլէր եարըլըր:

Մէղքիւր չիրքէթին տիկէր չուպէսի տա. խի. Ստանպօլտա չարսուի քէպիրտէ տօղ. բու եօլտա տըր:

ՍԵՊՈՒՀ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ուլթան Համաժ փոլոց թիւ 47

Նոր մրցում վայելուչ, Դիմացկուն և Աժան կօշիկներու թէ արանց, թէ կանանց և թէ տղայոց համար:

ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պ. Պ. Լ. Բ. Ա. Ն.

Պոլիս Զիչէք-պազարթիւ 23

ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Ա. Յ. ՍԱՔԱՆԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

— 266 —

Արսէն առան քայլ եւ յառաջանալով աջ կողմը դարձաւ և մառանի մը նեղ և սայլաք սանդուղներէն սկսաւ վազ իջնալ, բայց քսան ոտք իջնալէ յետոյ պարտաւորեցաւ կանգ առնուլ, վասն զի հոն ահաւել ժողովիւն մը կը տիրէր. մէկ մ'ալ յանկարծ ճօճուն ձայն մը դռնէն:

— Ո՛վ է այն...

Արսէն մէկէն ի մէկ սարսռաց, բայց աճապարեց պատասխանել:

— Տոնաբոյն հարցունել:

— Անցիւր տեղեկութիւն ա'ռ եղբայր, ըսաւ պահնորդ կեցող եէնիչերեաց մին և մառանին երկաթեայ դուռը բացաւ, ուրկէ շլացուցիչ և պայծառ լոյս մը դուրս ողողելով Արսէնի աչերն մէկէն ի մէկ շլացուց:

Արսէն առանց դեղեկելու մառանէն ներս մտաւ ուր այս միջոցին ժողովասրահի մը կերպարանն առած էր. ընդարձակ մառանը կամարէն կախուած բազմաշտանակեան ճառէ մը լուսաւորուած էր, մառանին ճակատը կամարած և դրուած բազմոց մը կար որուն բարձերն ոսկեթել բանուած էին. այս բազմոցին աջ ու ձախ ծայրերէն մինչև դուռը փսիաթներ փրուուած էին ստորակարգեալ անդամոց համար: Քառասունի չափ ժողովականք ժողոված էին, սակայն ժողովին գլխաւորներն դեռ եկած չէին զի մէջ տեղի լայն բազմոցը բոլորովին թափուր

— 267 —

կը կենար որ գլխաւորաց համար պատրաստուած էր. ահա տեսիլ հանդերձանօք եէնիչերին ներս առն անդ փսիաթներու վրայ նստած իւրեանց խօսքն կը ծխէին:

Արսէն հանդարտօրէն յառաջանալով եէնիչերին ներս փոքրիկ ժողովակէ մը քիչ հեռու փսիաթին վրայ նստաւ, այս եէնիչերիք բարի եկեր եւ ըսելով բարեկեցին զինքը: Արսէն եւս Բարի գտանք եղբարք ըսելով փոխադարձ բարեկեց զիրենք, այնուհետեւ ոչ ոք ուշադրութիւն ըրաւ իրեն:

Այժմ ընթերցողնիս առաջնորդենք դարձեալ ապարանին դրան մօտ:

Արսէնի ներս մտնելէ հինգ վայրկեան վերջը ապարանին դուռը դարձեալ զարնուեցաւ, սովորական անցախօսը հարցուելէ և պատասխանը առնուելէ յետոյ դուռը բացուելով նորեկ մը ներս մտաւ, պահակներուն քովը անմուռնչ կեցող եէնիչերի մը այս նորեկը վերի վերոյ զննելէ յետոյ անոր մօտենալով ըսաւ:

— Եթէ չեմ սխալիր, Նիկոլ չորպաճին* ըլլալու էք դուք:

— Այո՛ նոյն ինքն, ձեր հրամանին պատրաստ թոթովեց Նիկոլ զարմանօք խառնվախով մը:

* Այն ժամանակ այս տխուրորդ կը տրուէր քրիստոնէից: